

Vjenčić - Венчик

Savez Rusina Republike Hrvatske
Союз Русинах Републики Горватской

ISSN 1331-2189

BROJ
ЧИСЛО

104 | 1/2023

Крачунска програма у петровській школі

Понеже пре пандемио Коронавірусу-19 програма уж два роки не отримована, школяром 1., 2. и 3. класи була то перша школска крачунска програма и прето були барзі возбудзени. Зоз своїма учительками Мелітю Бертич, Татьяну Деспотович, Андрею Іван Кризманич и Ясминку Будински школяре кождай класи ще намагали цо лепше приихтац рецитаций, писні и ритмiku за свой наступ. Крачунска програма у ПШ Петровци отримана піяток, 23. децембра 2022. року. На истей наступели и школяре настави руского язика и культуры, за хтору их порихтала учителька Наталия Гнатко. За тогу нагоду школяре з кождай класи винчовали по одну коляду, школяре 3. класи порихтали драмску сличку »Вертец«, а потім шицки ведно одшивали руску коляду »Ноц над Вифле-

Петровски школяре руского язика и культуры з Вертецом и рускими колядами

ем». Директор Златко Милич по-дзековал шицким нащивителем же звелічали програму, а потім подзелені пакецики шицким пе-

тровским дзецом и школяром по 4. класу, хтори як и по терац, обезпечела Општина Богдановци.

Наталия Гнатко

»Поведз ми зоз цеплоту у шерцу«

Школяре 2., 3. и 4. класи зоз волняними прикрасами

И того року у ОШ Антуна Бауера Вуковар, 20. децембра отримані Школски Адвент »Поведз ми зоз цеплоту у шерцу« на хторим були отримані культурна програма и крачунски ва-

шар, та фотографоване з Дідом Мразом. Учасць у шицких трох збуваньох вжали и школяре од 1. по 8. класу, як и школяре хтори ходза на наставу руского язика и культуры и у матичнай, и у ей

петровской подручнай школи. За крачунски вишар школяре нізших класах зоз учительку Наталию Гнатко направили прикраски з волни, а школяре висших класах з учительку Тетяну Кочнєву, прикраски зоз перлох. Ведно з другима

школярами и нащивителями Адвента дочекали и фотографовали ше з Дідом Мразом, а на культурнай програми наступели з руску коляду Ноц над Вифлеем.

Наталия Гнатко

Школяре висших класах з учительку Тетяну Кочнєву правя прикраски зоз перлох

BROJ / ЧИСЛО **104**
GODINA / РОК **2023.**

„VJENČIĆ“

Izдавац: Savez Rusina RH
<http://www.savezrusina.hr>
vjencic1@gmail.com
Facebook: Savez Rusina RH Vukovar
За накладника: Dubravka Rašljanin
Уредништво: Vukovar,
 Vijeća Europe 93
 Tel.: 032 428-342
IBAN HR1623400091110057465
Tiskat: Certis d.o.o. Cerna
Naklada: 400 primjeraka

„ВЕНЧИК“

Видава: Сојуз Русинох РГ
<http://www.savezrusina.hr>
vjencic1@gmail.com
Фейсбук: Savez Rusina RH Vukovar
За видавателя: Дубравка Рашиљанин
Редакция: Вуковар,
 Ради Европи 93
 Tel.: 032 428-342
ИБАН HR1623400091110057465
Друкуче: Цертис д.о.о Церна
Тираж: 400 прикладніки

Tiskano - Друковане
3 / 2023

Цјена
Цена **0,70 €**

Rukopisi se ne vraćaju.
Рукописи ше не врачаю.

Уредништво: Vera Pavlović (главна и одговорна уредница), Anehetka Balatinac, Ljubica Harhaj, Manuela Dudaš, Lesya Mudri i Vladimir Proviči.

Savjet uredništva: dr. sc. Oksana Timko Đitko (предсједница), Marijana Džudžar, vl. Vladimir Sedlak

Lektori: Marija Vulić (русински језик), Andreja Magoč (хрватски језик).

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske. Naklada: 400 primjeraka

Редакция: Вера Павлович (главна и одвичателна редакторка), Агнетка Балатинац, Мануела Дудаш, Любица Гаргай, Леся Мудри и Владимир Пропчи

Совит редакцији: д.н.ф. Оксана Тимко Ђитко (предсједница), Маријана Џудџар, о. Владимир Седлак

Лекторе: Мария Вулич (руски језик), Андреја Магоч (горватски језик). Друковане помага Совет за национални меншини Републике Горватскеј.

SADRŽAJ - ЗМИСТ

Крачунска програма у петровскай школи	2
»Поведз ми зоз цеплоту у шерцу«	2
80 роки од народзеня Ганчи Папандриш Гаргай	4
80 godina od rođenja Ane Papandriš Harhaj	5
Фашенѓи	8
У Илоку означени Дзень мацеринскага язика	9
Путованя баби жими	11
Мяв, гав, мяв	12
Велька ноц – Пасха	13
Медзинародни дзень мацеринскага язика у Миклошевцах указал богатство Општини Томповци	14
23. Школски литературни вечар Руснацох у Петровцах	16
7. Школски литературни вечар Руснацох у Вуковаре	17
Фашенѓи	18
Дзень школскага бавеня	19
Палачинки	19
Отримани традицийни „Дзецински бал“ у Петровцах	20
Чудесни швет	21
Забавни боки	24

Насловни бок: Ивана Бики - Пах яри
Остатні: Ивана Бики - Краса природи

80 роки од народзеня ГАНЧИ ПАПАНДРИШ ГАРГАЇ

Ганча Папандриш Гаргаї народзена 15. дзецембра 1943. року у Петровіцах. У родным валале закончела перши штири

класи основнай школы на мацеринскім языку. У Вуковаре закончала други штири роки основнай школы и два роки гімназій. У тих гімназійских часох почина писаць поэзію. Окрем за поэзію, вельки талант и скончносць указае и за малярство, та вешені 1961. року предлужуе школоване у Новим Садзе, у Школы примененей уметності. Под час пребування и школования у Новим Садзе активно сотруддуе у шыцких виданьох Новинско-видавательней организациі „Руске слово“.

РУЧНІК

Виткай ми, мамо,
найкрасши ручнік
цо ши по тераз виткала.

Най будзе
зоз червеним памуком
поцифровани.

Виткай ми, мамо,
же биш ми го
на одходзе подаровала.
Кед ше з нім будзем уцерац
вец ше здогадам
твоей спуканей руки.

У цудзим швеце
будзем думац
же ме твоя рука,
цо ручнік ткала,
мило погласкала.

По законченим школованю враца ше до Вуковару 1966. року дзе роби як учителька подобового виховання. Як учителька подобового виховання робела и у Старых Янковіцах. Одала ше 1968. року. Зоз свою фамелію даскељо роки жила у Орашю, а вец ше приселі до Вінковіцах. Року 1981. позарядово закончела Висшу школу за моднаго дизайнера у Заграбе.

Ганча Папандриш Гаргаї окрем письмовых пише прозу и басни. Писні ей обявлены у рижных часописах як и у двох антологіях, „Поэзия и проза Руснацох и Українцох у Горватской“ 2000. року и „Русински ренесанс“ обявленей 2008. року у Мадярской. Союз Руснацох РГ видал ей 2012. року самостойну збирку пезій под назыву „Дунайска рапсодія“.

Нешка є у пензії и живе у Вінковіцах.

порухтала Любица Гаргай

ШПАК И ОСА

Коло поладня, кед слунко було наймоцнейше, зоз гнізда вилестла стара оса. Младши ше рушели за ей петами и неодлуго ше шыцки вироєли на черешню. Од велького дижджу и моцнога слунка узрети черешні почали пукац. На ёдним черешньовим конарчку гойсал ше шпак. И вон ше праве нахпал зоз черешнями по гагор, та ше одпочивал. Кед го стара оса збачела першэ ше злекла, а вец ше одшмелела та му скричала:

80 godina od rođenja ANE PAPANDRIŠ HARHAJ

Ana Papandriš Harhaj rođena je 15. prosinca 1943. godine u Petrovcima. U rodnom selu završila je prva četiri razreda osnovne škole na materinskom jeziku. U Vukovaru je završila druga četiri razreda osnovne škole i dva razreda gimnazije. Za vrijeme pohađanja gimnazije počinje pisati poeziju. Osim za poeziju veliki talent i sposobnost pokazuje i za slikarstvo te u jesen 1961. godine nastavlja školovanje u Novom Sadu u Školi primjenjene umetnosti. Za vrijeme boravka i školovanja u Novom Sadu aktivno suraduje u svim izdanjima Novinsko-izdavačke organizacije „Rusko slovo”.

Po završetku školovanja vraća se u Vukovar 1966. godine gdje radi kao učiteljica likovnog obrazovanja. Kao učiteljica likovnog obrazovanja radila je i u Starim Jankovcima. Udala se 1968. godine. Sa svojom familijom

nekoliko je godina živjela u Orašju, a zatim se preselila u Vinkovce. Godine 1981. vanredno je završila Višu školu za modnog dizajnera u Zagrebu.

Ana Papandriš Harhaj osim pjesama piše i prozu i basne. Pjesme su joj objavljivane u raznim časopisima kao i u dvije antologije, „Poezija i proza Rusina i Ukrajinaca u Hrvatskoj” 2000. godine i „Rusinska renesansa” objavljena 2008. godine u Mađarskoj. Savez Rusina RH izdao je 2012. godine samostalnu zbirku poezije pod nazivom „Dunavska rapsodija”.

Danas je u penziji i živi u Vinkovcima.

priredila Lju. Harhaj

RUČNIK

Istkaj mi, majko,
najljepši ručnik
što si do sada istkala.

Neka bude
s crvenim pamukom
prošaran.

Istkaj mi, majko,
kako bi mi ga
na odlasku darovala.

Kad se s njim budem brisala
tad sjetit će se
tvoje ispucale ruke.

U tuđem svijetu
mislit će
kako me tvoja ruka,
što je ručnik tkala,
milo pomilovala.

ČVORAK I OSA

Oko podneva, kad je sunce bilo najjače, iz gnijezda je izletjela stara osa. Mlađe su krenule njenim stopama i ubrzo se cijeli roj našao na trešnji. Od obilne kiše i jakoga sunca zrele trešnje počele su pucati. Na jednoj trešnjinoj grančici ljuljao se čvorak. I on se pravo natrpao trešnja, do grkljana, i odmarao. Kad ga je stara osa opazila prvo se uplašila, a onda se ohrabrilna i povikala:

Gubi se odavdje! – i izvalila svoj mali žalac.

Kad su to čule druge ose, brzo su doletjele i počele jako brujati oko čvorkove glave. Čvorak je nemarno gledao, mahnuo krilima i rastjerao razjarene ose i odletio. Stara osa ponosno je letjela okolo i pokazivala se svojim žalcem, ali to nije trajalo dugo jer

- Трац ше оталь! – и вистирчела своїм жаделко.

Кед то чули други осі пошвидко прилєтли і почали моцно бриніц коло шпаковей глави. Шпак занідбано патрел, махнул зоз кридлами і розогнал нагоршани осі та одлестол. Стара оса гордо летала доокола і преказовала ше зоз своїм жаделком, алे то не тирвало дливо, бо шпак приведол цале ято гладних шпакох же би ше і сами погосцели зоз узретима черешнями. Моцни лопот кридлох і веселе гвізданє несподзивало праве улагосні осі хтори ше глібоко позапихали до розпуканих черешньох. Стара оса ше так престрашела же ше лєдво доцагла до чеперкох і чекала же би ше сцигшал тот галайк. Посцерала очи, попатрела і мала цо видзиц. Зоз узретима черешнями на жем нападали і лем пред хвильку скорей нагоршани осі. Даєдна була без глави, друга без кридлох, треца...

- Як ше то могло случыц? – раздумовала себе стара оса.

Ша ёй осі одогнали і велью моцнейшого неприятеля. Вше виходзели як побиднікі.

- Дзбан ідзе на воду велью раз, – покля ше не розбіс.

ЯРНІ ВОДИ

Цінь ноцни ше прикрада
вистато, помали,
а дзешка з далёка
пахню умарты трави.
Але, надойду ярні води
і ознова розквитню
чубрик, косатка і руменець
на коляйох моего дзецинства.

МАЙСКИ МОЛЕБЕН

(здогадована зоз дзецинства)

Моя баба Иля
ше пред змерканьем
на молебен позберала,
з ноги на ногу, помалючки,
до церкви одшкінталала.

А кед ше врацела дому
ище под тернацом шедзела
і на модляціх пацеркох
за шицких ше модлела.

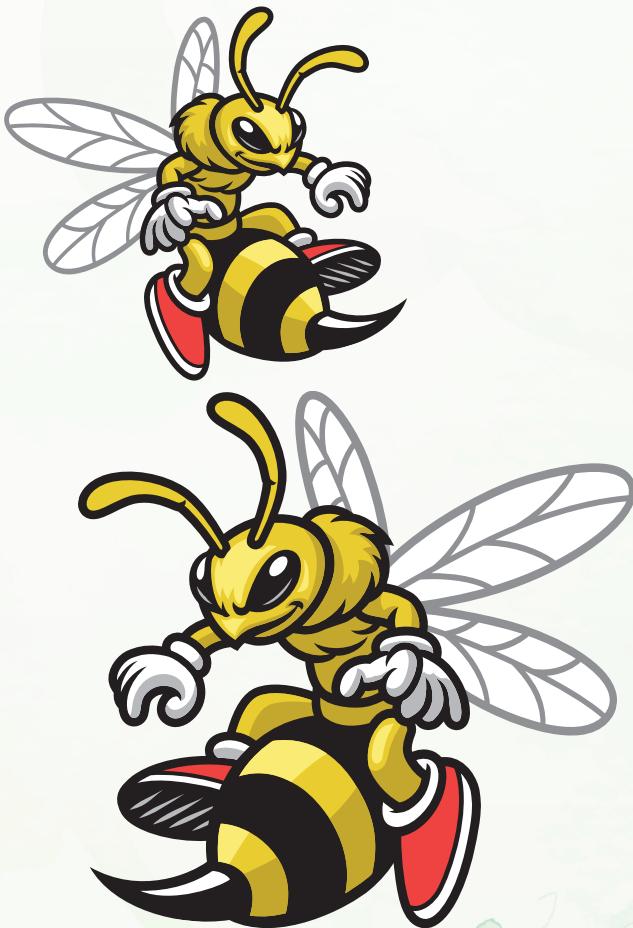
Пахли габзово квітки,
роса помали падала,
а моя баба Иля ище дливо
у рукох пацерки тримала.

je čvorak doveo cijelo jato gladnih čvoraka kako bi se i oni pogostili zrelim trešnjama. Jako mlataranje krilima i veselo zviždanje iznenadilo je smirene ose koje su se duboko pozavlačile u raspuknute trešnje. Stara ose jako se prestrašila da se jedva dovukla do račvi i čekala da se ta galama stiša. Protrljala je oči, pogledala i imala što vidjeti. Sa zrelim trešnjama na zemlju su podadale i maličas razjarene ose. Jedna je bila bez glave, druga bez krila, treća...

Kako se to moglo dogoditi? – razmišljala je stara osa.

Pa njene ose su otjerale i puno jačega neprijatelja. Uvijek su izlazili kao pobjednici.

Vrč ide po vodu puno puta – dok se ne razbije.

PROLJETNE VODE

Sjenka noćna prikrada se
umorno, polako,
a negdje iz daleka
mirišu mrtve trave.

Ali, nadoći će proljetne vode
i opet će procvjetati
vrisak, žavornjak i kamilica
na tragovima moga djetinjstva

SVIBANJSKA POBOŽNOST (sjećanja iz djetinjastva)

Moja baba Ilja
pred sumrakom se
na moleben spremala,
s noge na nogu, polako,
u crkvu odšantala.

A kad se vratila kući
još je pod trijemom sjedila
i krunicu
za sve molila.

Mirisali su cvijetovi bazge,
rosa je polako padala,
a moja baba Ilja još dugo je
u rukama krunicu držala.

ФАШЕНГИ

Час фашенгох велі дочекую зоз возбудзеньем, а окреме наймладши. Зна ше же то час забави, дурносци, франтованя, веселих бавискох и вшеліяких лакоткох. У Основнай школы Чаковцы и ей трох подручных школох, як и у „играони“ у Бокшичу, на пригодни способ означени тоти „дурни“ дні. По подручных школох и през валали того ше дня весело шпацирали каубос, кухарки, принцези и босорки, фодбалере, супермени, кловни, чародіє и други „чудаки“. Школьяре висших класох у матичнай школы маскирали ше тематски: пятыя класа за тему выбрала медицину, шеста класа були овци и пастире, седма – туристи на морю, а осмаки представили своё думане як випатраю мафияше. Требало не лем успишно ше замаскировац, алे и представиц себе и свою группу, а найлепши у тим були школьнага шестей класи, та були и наградзены зоз сладким дарунком.

Окрем у школи, за шицкі дзеци з подруча Општини Томповци, у Будынку культуры у Миклошевцах бул отриманы и маскенбал, всаботу 18. фебруара, котры организавали Дружтво Нашо дзеци и КУД „Яким Говля“ Миклошевцы. Организаторе ше потрудзели святочно ушориц салу и порихтац забавни змисти. Як и на кождым балу, було ту велью музыки и традицыйни дзецински танцы котры дзечнє танцавали як дзеци, та так и родичи. Але найвекше задовольство дзецом принесло участвоване у рижних забавных бавискох як цо танец з балоном, ходзене „по лави“, музични карсцелі и велі други. Мацери и баби ше постарали за слани и сладки лакотки же би уживане у тим веселим дню було по-дполнне.

Леся Мудри

У ИЛОКУ ОЗНАЧЕНИ ДЗЕНЬ МАЦЕРИНСКОГО ЯЗИКА

Учашнікі програмы у Илоку

Означаване Медзинародного дня мацеринскага языка віше нагода надпомнуць на важносці учэнія і пеставання мацеринскага языка, але і наглашиць на культурнай і язичнай розличносці нашага краю. З тым цільюм рижні културно-образовні установі і организациі означаю тот дзень праз рижнородні активносці.

Вовторок, 21. фебруара, у Словакскім доме у Илоку з тей нагоды отрымана пригодна програма у котрой участвовали представнікі рижніх културных здружэньёх з подручна гораду Илоку і других местох Вуковарско-срімской жупанії котры представілі язичне богатство свойого народа. Націвітеле мали нагоду чуц' рецитаций і шпіванкі на словацкім, горватскім, сербскім, польскім, рускім, укра-

йскім і мадярскім языку.

Рускі язык праз рецитаций і шпіванкі представілі Рахела Краснік, Ніколіна Бучко, Антоніо Бучко, Андрэй Пап і Владимир Мишленович, младши члены Културно-уметніцкага дружтва „Якім Говля“ зоз Міклошевічох, котрих порыхтала учителька рускага языка Леся Мудры. Пасля закончэння програмы дзэци засікавені розпатрэли етно-виставу домашнага здружэнія женох СКПД „Людовіт Штур“. Спомедзі шыцкага найбаржей ше им попачели кросна, на хторых кожде хто сцел могол пробовац ткац. Програма закончэла у приемным дружэню госцох і учашнікох, і з дагварку за дальшэе сотрудніцтво.

Леся Мудры

ЖИРАФА И БРАЦИК

З далекай Афики
писала жирафа,
нини до Европи
же достала брата.

Брацик гоч малючки
уж барз швидко бега,
несташно ше шмес,
од шестрички сцека.

Шестричка ше нини
дакус поносує,
а вец припознава
же ю брат радує.

Без нього би було
вера барз допито,
а так дні преходза
весело и швидко.

Лю. Гаргай

ŽIRAFI I BRAT

Iz daleke Afrike
pisala žirafa
tetki u Europu
dobila je brata.

Iako maleni
brat već brzo trči
nestašno se smije
od seke je brži.

Tetki se sestrica
malo izjadala,
da je brat raduje
na kraju priznala.

Bez njega bi bilo
dosadno baš jako,
dani sad prolaze
veselo i slatko.

Lj. Harhaj

ПРИРОДА ШЕ ЗОЗ СНА БУДЗИ

Мафтей Винай

Природа ше зоз сна будзи,
ярні витрик подувує:
на живот ше нови, красни
и весели швет готує.

Гей, витрику, що нам ношиш
Зоз коліски, зоз востока:
яки вистки, яки гласи,
яке време, яки часи?

Так нам витрик пришивує:
Пребудзце ше зоз сна, людзе;
до роботи ше лапайце,
та вам живот квитнуц будзе!

Живот нови и весели,
мили, красни и богати,
без болю и без жалосци –
полні щесца и радосци.

Руки шмелю викасуйце,
до роботи уж ставайце:
до поля ше понагляйце,
свойо сили не сануйце.

Глібоко най оре плуг ваш,
бразди швидко най падаю:
поля нашо най розквитню
по цалим нам милим краю!

Так нам витрик пришивує:
Пребудзце ше зоз сна, людзе;
до роботи ше лапайце,
та вам живот сладши будзе!

Живот нови и весели,
мили, красни и богати;
без болю и без жалосци –
полні щесца и радосци.

порихтала Андрея Магоч

PRIRODA SE IZ SNA BUDI

Maftej Vinaj

Priroda se iz sna budi
proljetni vjetrić pirka:
na život se novi, lijepi
i veseli svijet sprema.

Hej, vjetriću, što nam nosiš
Iz kolijevke, s istoka:
kakve vijesti, kakve glase,
kakvo vrijeme, kakve čase?

Vjetrić nam tako pjevuši:
Probudite se iz sna, ljudi;
posla se hvatajte,
pa će vam život cvjetati!

Život novi i veseli,
drugi, lijepi i bogati,
bez boli i bez žalosti –
pun sreće i radosti.

Rukave smjelo zasučite,
na posao se spremajte:
u polje požurite,
svoju snagu ne štedite.

Duboko nek ore plug vaš,
brazde brzo nek padaju:
polja naša nek procvetaju
po cijelom nam milom kraju!

Vjetrić nam tako pjevuši:
Probudite se iz sna, ljudi;
posla se hvatajte,
pa će vam život sladi biti!

Život novi i veseli,
drugi, lijepi i bogati;
bez boli i bez žalosti –
pun sreće i radosti.

priredila Andreja Magoc

ПУТОВАНЯ БАБИ ЖИМИ

(вирівок)

Баба Жима уж помали паковала свойо куфри и рушала на драгу, на другу половку Жемовей кулі. Одробела свойо три мешаци, чи дакус вецей, на сиверней часци, а тераз ше рихта на юг. Там, дзе на наших картох Австралия, Баба Жима найдзе свойо место идуци три мешаци, теды кед у наших крайох будзе лето.

— Не знам прецо ме віше волаю *Баба Жима*? Правда, стара сом, ту сом од споконвіку, але прецо мушим буц баба? Не мам унучата, не шива сом... Не ходзім з палічку, а сама себе іще віше видзім як младу дзівку, — раздумовала док зазберовала остатні пахульки по своїх куфрох и у велькім меху.

Запатрена дзешка далеко, аж там одкадз ше мала зявиц ей нашлідніца Яр, задумано бешедовала себе под нос.

— Дзепоець ше ми не радую, гваря жимно им кед я придзем, але дзеци ше ми барз радую! Аж цича од радосци кед порозиспуюм били пахульки по іх дворе и дражкох, по паркох, польох и горох. А кед насыпем досц шнігу, правя *Діда Шніжніка*. Пать, *Діда Шніжніка*, гварим. Ша, яки же и вон дідо? Істи як и я *баба*! Ма лем таке мено, але зна буц красни, млади, а и шмати му знаю направіц прекрасни. А аж нос яки маааа! Дакеди вноци и заячки засакаю коло нього, нібі бавя ше, а у ствари сцу долапиц його нос, односно мархву хтору му дзеци положели же би представляла нос! Цикави тот людски род, вшеллячини им приду на разум! А аж дзеесецы! Гунцуты мали, віше видумаю даяке нове бависко!

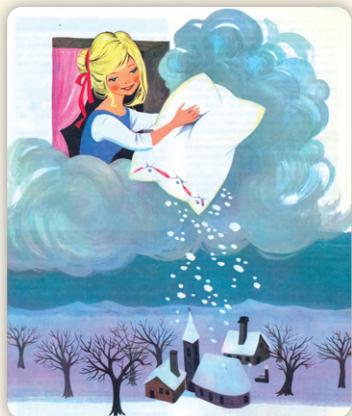
Ния, нєдавно сом патрела през моцны пахульки шнігу

хтори сом разсиповала, як ше спущовали з брешка нєдалеко од єдней хижі у хторой бывал стари чловек зоз свою жену. Ніч им не завадзalo же шніг так моцно веё! Дідо и баба ше припатрали през облак, бо им одо мн€ вонка жимно, и аж поцерпали же ше даёдно дзецко поламе док ше спущовали. Медзі німа були и іх унучата. Бавели ше так же наполнели найлоново мехи зоз сламу и змагали ше хто длужей остане шедлац тоги мехи док ше спущаю. Тот хтори перши спаднул, мушел ношиц мех до брега гевтому хтори чекал свой шор за спущоване. Док сом ше припатрала, ані єдно дзецко ше не спущело до долу, кажде ше виврацело. Але не плакали, шмеляли ше и органяли. Валяли ше по шнігу, а лічка им були червени од жими и радосци. Прето барз любім буц медзі німа. А и вони мне любя.

Гевти двойо старенъкі цо ше припатрали през облак, топели до пеца и грали ше, а гнетка би з руку посцерпали орошени очка на облакох, же би лепшэ видзели дзеци. Здогадовали ше свойого дзецинства и як ше вони бавели на шнігу, як ше радовалі кед сом приходзела. Чула сом кед дідо гварел баби же теды іще околіско було таке чисте же вони як дзеци аж и ёдлы шніг хтори сом разсиповала по Жемі.

Починали приповедац єдно другому приповедки з младосци, а баба замішела погачики зоз шкваркамі. Раховала, док ше дзеци набавя и погачики буду упечены, та им буду смаковац.

Насправди тот людски род зна буц цикави. Приноша радосц ёдни другім, чи су млади, чи стари.

Так себе раздумовала Баба Жима док разсиповала остатні пахульки цо ей іще остали у велькім меху хтори порихтала за Сіверну половку Жемовей кулі.

Закукла на горизонт и видзела же помали приходзи ей пайташка Яр. Правда не буду длugo ведно. Яр ю замені, але дасеклью дні ше подружка, раз Баба Жима будзе разсиповац пахульки шнігу по жемі и малъовац з мразом квітки по польох и облакох, а раз Яр будзе зогривац жимну жем и будзіц подшніжнікі и любичици же би зоз свою красу и запахом збудзели пчолкі. Пчолкі, заш лем, такі зуновани од жимскаго сна, док дойду гу себе, буду летац док квітка по квітак и будзіц цали поспані бильни род.

— А я, я помали одходзім и поздравям вас по ідуце стретнүце дагдзе у децембру — одпітала ше Баба Жима од нас, посипала нашу хижу іще з даскеліма пахулькамі хтори лем пірхли понад закріца, а вітор их швидко рознесол по хотаре дзе младе житко чекало Яр.

Агнетка Костелник
Балатинац

МЯВ, ГАВ, МЯВ

Мачка ше озива зоз „мяв“, а пес ше озива зоз „гав“. Установене же то знаю аж и беби. А я уж оддавна не беба.

У шлебодни час, хторого ані не мам велью бо ми натрепали на стотки обовязки (а я знам чишлїц лем до 20), любим препровадзовац час зоз сущедовим псом, сучку Алку. Вона жиє два хижы далей од нашей и вше кед идзем до оводи або дагдзе индзей, Алка ту. Кед же ей случайно нет, гласно ю поволам. Дараз не придзе. Мне вец придзе жаль бо моёй доволоване чус аж и баба у Вуковаре, а Алка не. Вона люби спац и махац з хвостом ліво-право, право-ліво. Кед маха з хвостом знам же є радосна же сом пришол, гоч лем телью же бим ей дорушел ношок. Досц є велька же бим ю вжал на руки и ношел. Думам же ше ей то не пачи, але мне ще то пачи та не дзбам. На концу, пси не можу раздумовац. Чи можу? Опітам ше дідови. Вон ветеринар.

Дараз Алка придзе до нас дому до

госцох. Е, теди то права фешта у кварту. Сушеда наисце мила жена хтора ми гуторела же Алка віше кед пожадам може присц до нас служиц. Кед слунко и цепла хвиля Алка и я найволім бегац доокола хижы. У ствари, вона бежи доокола, а я за ню, бо ю пробую лапиц же бим ю ношел. Легчайше би ми було кед би вона бежала лем напредок лебо назадок бо сом то конечно звладал на гімнастики, але цо друге зробиц? Бежи вона – бежим я. Доокола.

Думам же тому бегаю и оганяньно доприноша и два мачки хтори нам кажододніово приходза до госцох. Любим тоги мачки. Не знам чийо су, не мам ще кому опитац. Єдноставно приду вше праве теди кед идзем з дому, та ше мама гніва гуторяци же »Пожніме«, так же сом раздумовал наволац мачки Пож еден и Пож два. Раз сом мачком дал лакотку за мачки и од теди су ту обидва кажди дзень. Єдна била та сом ю заш лем наволал Билка, а друга шива та сом ю наволал Шивка. Вчера Алка була у нас у госцох, а Билка и Шивка ще набурели. Випатарли як кед

мама вирайбе
мою близшову
мачичку Гиточку у змечто-

вачу. Не знам чом сом думал же ше мой сущедов пес и не знам чийо мачки любя. Билка и Шивка ще енки випендрали на яблоню. Кед би ше випендрали на шліўку и я бим ше випендрал гу нім. На яблоню ше не шмем пендрац, тато ми не дошлебодзюе. Пробовал сом им потолковац же ше не маю чого бац бо Алка добри пес, але вони ме лем патрели чудуючи ше чом Алка не ідзе дому дзе ей место?

Мама ме учи же ша псови нігда не прибліжує без присутства його газди и кед му не знам меню. Значи, важне псови приступиц осторожно кед є зоз своім газдом и по можлівасці запаметац як ше хтори пес вола. А ту у Чаковицу ёст барз велью пси. И як вец запаметац як ше чий пес вола? Ледво можем препознац хторого сом пса упознал, а хторого не.

Зоз мачкамі легчайше. Вони ше дословно одволую на обичне „ци-ци“. А кед случайно мам лакотку хтору вони не любя, пес не выбера, вон поє и лакотку за мачки и свою (кед же случайно мам при себе ободва). Ішце сом не сигурни чи баржей любим мачки чи пси. Але сом сигурни же ше ми юного дня поспіши помириц Алку, Шивку и Билку. Або научим Алку випендрац ще на яблоню. Ёдно од того бизовно будзе погледовац велью схопносці, але я вельки, гутори мац. Нателью вельки же пошвидко конечно рушим аж и до школи.

Панонска морнарка

ВЕЛЬКА НОЦ – ПАСХА

Часто, бешедуюци о велькоцных шветох, чишлиме дні котри ей предходза, бешедуеме о штерацец дньох приихтования за преславу Христового воскреснуца – Пасхи. З тей нагоди сцели бизме упознац велькоцны час, точнейше дні од Велькай ноци по швето Сошествия Св. Духа – Русадля, котри тиж важни за наш кождодньови християнски живот.

Назва Велька ноц

Велькоцне швето паметаме по писанкох, по кошаркох, беганю у церковнай порти. Але народне мено Велька ноц за швето Пасхи одкрива цошка цикаве з нашей духовнай прешлосци. То ноц у котрэй ше цошка вельке одбувало. Скорей кед ноц понімана як час беззаконих и кожди хто вноци бул лапени од жандарох могол буц покарани, у тей окремней ноци без страху могол висц вонка, бо тей ноци була Велька ноц, славело ше Пасху! Богослужэня у церкви служэны як що ше и нешкя служа, але дораз ёдно за другим и так до рана. Вец ше ошвицело кошарки и ишло дому на фриштик. Служба през дзень ані не була, бо то була Велька ноц! Ёдна так глібоко дожыта ноц, же швето Пасхи доста-ло народне мено Велька ноц.

Поздрав Христос воскрес!

Идуци дому зоз ноцных богослужэньох людзе веций не здравкали: „Слава Иисусу

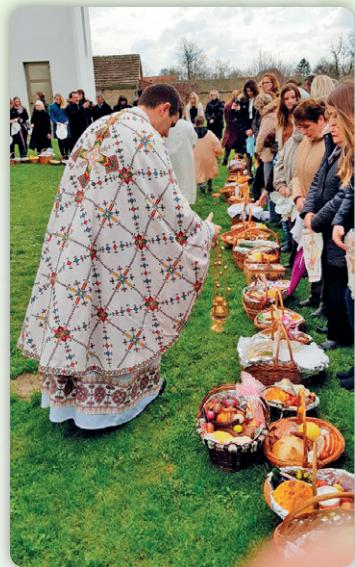
Христу“, але идуци штерацец дні: „Христос воскрес“ з одвітом: „Воистину воскрес“. Знаме же здравкаюци ёдни других на християнски способ, ми у себе утвердуєме нашу виру. Шицки форми християнских поздравох даваю у першим шоре чесц Богови, а почитоване брато-ви чловекови.

Світли тидзень

Світли або воскресни тидзень, то перши осем дні Пасхи. Од Велькай ноци по Томову нёдзелю. Шицки ше дні служы ёднак як на перши дзень. Велька ноц то найвекшэ християнске швето и прето ше и найдлужей слави. Перши три дні нешкя святочнейше славени, а други, так як можліве. То тидзень у котрим шицки дзвери на иконостасу цали час отворэни!

Велькоцны час

Од Пасхи по швето Вознесения, през штерацец дні ше ище шпива и здравка зоз „Христос воскрес“. У тих дньох чита ше кніжка Ділох Апостолских, то жывот першай Церкви. Томова недзеля, Нёдзеля женох мি-роносциох, Нёдзеля одніято-го, Нёдзеля Самарянки и Нёдзеля шлепонародзеного тематски пополнюю час до Вознесения. Христос наша сила и наш мир главни раз-важование першай християн-ской заєдніци, як и нас неш-ка.

Вознесение и Русадля

Зоз шветом Вознесения закончує велькоцни час. Христос кончэль свою мисию на жеми, видліви Христос Спаситель жие у прикладу його ученікох. Прето же наш учитель так з прикладом давал и нас поучовал, и ми нешкя так жиєме.

Швето Русадля або точнейшэ Сошествие Св. Духа, здогадуе же Дух Божи тот котри надополнює кожду слабосц чловека. Церква не лем структура, организация, корпорация – вона шведок Христов и знак Христов у швеце. Прето ше форми и структуры Церкви през историю меняню, але Евангелия котру вона поволана шведочиц остава невименліва на-вики.

о. Владимир Седлак

МЕДЗИНАРОДНИ ДЗЕНЬ МАЦЕРИНСКОГО ЯЗИКА У МИКЛОШЕВЦОХ УКАЗАЛ БОГАТСТВО ОПШТИНИ ТОМПОВЦІ

Медзинародни дзень мацеринскага языка ОШ Чаковци, тут хторей прыпада и ПШ Миклошевци, тога року одлучела означаць у просторыях новага Дома культуры у Миклошевцах, а у супрудніцтве зоз КУД „Яким Говля“. Источашне, означаючэ ше и 100 рокіў ад кодифіковання нашага языка хторога кодифіковал др Гаврыл Костелнік 1923. року. Так од дыялекту постал развіты и нормаваны кніжковы язык ровноправны з другімі языкамі.

Стрэду, 8. марта з початком на 14 годзін, госьцы и домашні мали нагоду провадзіць програму хтора на штирох языкох (горватскім, мадярскім, рускім и сербскім) прибліжала розличнасці жительох Општини Томповцы, але указала и зложносць у чуванью мацеринскага слова, та ўдин-

Школьяре хторы виучую рускі язык

Найвекшу терху на себе преважала учителька мацеринскага языка Леся Мудри, хтора попри прекрасно обдуманей сцены, зоз сваёма колегінамі, учителькамі, проф. Ана-Марію Зуліч, Бригіту Водопич, Катарыну Дериш и Наташу Лукач Дудаш, обдумала и саму программу до хторей були уключены школьніе ОШ Чаковци, та подросток КУД-а „Яким Говля“ з Миклошевцах як и члены здружэння „Палчич“ з Беркі.

После прывітных словох директоркі школы, Маріні Балич, програма предлужена з представяньнем рускага языка през поезію Михала Ковача, *Мацеринска бешеда*, присутних водзел Антонію Бучко. Рахела и Ребека Красник та Марія Папуга одшпівали прекрасну ярню шпіванку *Любичица*, а такой после іх на сцену вышли наймладши учашнікі програмы. Були то члены здружэння *Палчич* зоз Беркі хторых іх тета Рената научела розчитоване през шпіванку *Kruška, jabuka, grožde*.

През слова водітельох конферансі, окрем о рускім и мадярскім, дознали зме и о горватскім языку. Корені тога языка можеме найсц запісаны ише у 11. віку, а окрем стандартнага ту и численні дыялекты горватскага языка. През чакавски и кайкавски, водзели нас Марія Папуга и Антонію Бучко зоз піснями *Marenda i Mravljice*, а пісню Д. Цесарича *Balada iz predgrada* интерпретovala Ива Петричевич, школьнік 8. класі.

Здружене Палчич зоз Берки

На самім початку директорка ОШ Чаковци, Маріна Балич, прывітала шыцкіх прысутных, а окреме поволаніх госьцох, медзі хтурима були: начальнік Општини Томповцы, Мілан Грубач, заменік начальніка Славко Ждінік, предсідателька МО Миклошевци, Санела Поточки, член Совіту за нацыональны меншини РГ и тайомнік Союзу Русинох РГ, Звонко Костелнік, міклошевскі парох о. Роман Ступяк, та Представітелька рускай нацыональнай меншини Осечко-Бараньскай жупанії, Агнетка Балатінац.

Подросток КУД-а „Яким Говля“

Дознали зме же найдлугше мадярске слово ма 62 знаки, але за туту програму є не похасноване. Була виведзена прекрасна драмска сличка *Ярні поздрав* хтору зоз школярами хтори виучую мадярски язик пририхтала учителька Катарина Дериш.

Учителька музичнага воспитаня у ОШ Чаковцы, Наташа Лукач Дудаш, указала вельку прихильносць гу рускей шпиванки, та школски хор научела нашу шпиванку *Червени чижмочки*.

Розчитоване на горватскім, мадярским и руским языку, хторе уштайдзело после шпиванки, було барз цікаво провадзиць и іще раз ше указало же на гоч хторим языку бешедовали, кед мame добру дзеку, будземе розумиць, праве як дзеци розумели тоты розчитованя. А потым, школьнare ПШ Міклошевцы виведли танець *Балони*.

У ОШ Чаковцы, як знаме, службови язик горватски, але ше по моделю „Ц“ виучую и мадярски та наш, руски язик. Прето конференса часточно була на шыцких трох языкох. Сербски язик, пре заступеносць сербской национальнай меншини у Општини Томповцы, гоч ше не виучуе як окремни, з тей нагоды мал представніка у интерпретаторови Владимирови Мишленовичому хтори одрецитовал писню Й. Й. Змая, *Писня о писні*.

Школски хор под руководством учительки Наташи Лукач Дудаш

Подросток КУД-а „Яким Говля“ уключчалі ше до програмы зоз шпиванку *До кола*, а у тим колу предлужели и танцоваць.

Вироятно веckшина зна прыповедку о *Бацанская плочи*, але не згоршце повториць, та прыповедку о ней випроповедали Ніка Вулич, Ніколіна Бучко и Любіца Михайлович.

Преплётали ше писня, рецитация, прыповедка... бул то прави Медзинародны дзень мацеринскага язика заступени през рецитатцій и шпиванки на веліх языкох. Нашла ше ту и шпиванка *Oj, diko garava*, хтору одшпивал школски хор под руководством учительки Наташи Лукач Дудаш, а школьнare хтори виучую рускі язік порыхтали рецитал *Руснакова маць*, понеже ше Медзинародны дзень мацеринскага язика одвівал праве 8. марта кед ше преславлюю и Медзинародны дзень женох. Программа закончена зоз шпиванку *На салашу*; а виведли ю Владимир Мишленович и школски хор.

Конферансу написала и цалу программу обдумала учителька Леся Мудри, а водзели ю Луция Блажевич и Андрей Пап. Мацери міклошевских школьнaroх остараляи ше за закуску после програмы.

На концу, треба похваліць шыцких ангажаваних, бо мушиме заключыць же зме уж длугши час не видзели так богато и складно поставену сцену и так синкронизовано виведзену программу. Хаснующи шыцки языки хтори ше бешедую на подручну Општини Томповцы, окреме ше указала зложносць самих школьнaroх у виводзенiu рецитаций, шпиванкох, танцох и бавискох з розчитованьем на рижних языкох.

Агнетка Балатинац

Фото: А. Балатинац

Школьне хтори виучую мадярски язик

23. ШКОЛСКИ ЛИТЕРАТУРНИ ВЕЧАР РУСНАЦОХ У ПЕТРОВЦОХ

Учашнікі, поетове и учител€ на 23. Школским литературним вечару Руснацох

З нагоди Міжнароднага дня макеянскага языка, як то у петровскай школы уж постала традиция, 14. фебруара отрыманы 23. Школски литературны вечар Руснацох. Тогорочны вечар бул пошвецены поетом и поетесом хторы народзены, жиою, жили або спочываю у Петровцах. Так на сцени у школскай дворані були виложены фотографій ёденац петровскіх поетох и поетесох медзі хторымі пецеро покойні: Митро Надь, Осіф Костелнік, Сильво Ерделі, Мелана Вашаш та Любіца Сегеди-Фалц і шесцеро хторы медзі намі: Янко Чордаш, Ганча Папандриш-Гаргай,

Томислав Мишир, Еугенія Врабец, Звонімир Барна и Любіца Гаргай. Школьяре нізших класох порыхтали пейц драмски сличкі, »Клашок«, »Страцена бабка«, »Стара фотографія«, »Солянка« и »Дзе Африка«, одшивали писню »Гушеніца« и одтанцовали Рускі народні танцы.

Школьяре висших класох закукли до збирки поэзій каждого поеты, та порыхтали и пречитали 11 писні, од каждого поеты по ёдну. На концу програмы шицкі школьніе одшпівали руску народну писню »Ты шугаю, шугайчку«. Шицкі школьніе

»Клашок« одглумели Милош Гарди, Міна Гарди, Салома Аризанович и Магдалена Барна

»Солянка« одглумели Дэнис Филипович, Алана Тиркайла, Леа Бурчак, Маріна Сегеди, Уна Губица и Александра Аризанови

«Стара фотографія» одглумели Леа Бурчак, Марина Сегеди и Уна Ѓубица

були облечени до народного облечива панонских Руснацох, хторе им дзечнє пожичело Дружтво »Руснак«. Матрицы порыхтал професор музичнай культуры Даниел Служек. Програму порыхтали школьніе од 1. по 8. класу з Петровцох и Вуковару, а хторы на наставу руского языка и культуры ходзя до Петровцох, зоз своїма учителькамі Наталию Гнатко и Тетяну Кочневу. На концу програмы директор школы Златко Милич винчовал школьніе на уложеним труду и успишним наступу, та подзековал

Школьніе висших класах пречитали стихи петровских поетох

присутним же их пришли опатриц. Програму звелічали петровски учительки, як и бувша водітелька ПШ Петровци Мелана Дюдяр, петровски парох о. Владимир Седлак, заменік начальніка Општини Богдановци Ярослав Медеші, та председатель валалу Мирко Гарди. На концу было дружене при коштованю колачох и лакоткох хторы порыхтали мацери и баби школьніе. И Руснацы и Петровци богатши за ище једен Школски литературно-музични вечар.

7. ШКОЛСКИ ЛІТЕРАТУРНИ ВЕЧАР РУСНАЦОХ У ВУКОВАРЕ

З порушованьем настави руского языка и культуры, у ОШ Антуна Бауера за школьніе з Вуковару, школскаго 2015./2016. року, започало и прирхтovanе Школскаго литературнаго вечара Руснацох. Як то уж помали постава и традиция, и тогорочни, 7. по шоре, отримані з нагоды Медзинароднаго дня мацеринскаго языка и Медзинароднаго дня поезій, точнейше 9. марта. Скорейши були пошвецены једному, або двом руским поетам, а тогорочни был пошвецены поетом и поетесом хторы народзены, жилю, жили або спочываю у Вуковаре. Так сцену Літературнаго вечара прикрашали седем портрети поетох, медзи хторима лем Осиф Костелник покойни, а з нами Мелана

Школьніе висших класах пречитали стихи петровских поетох

Школяре од 1. по 8. класу з директором и учительками

ния Пап, Ганча Папандриш-Гаргай, Еугения Врабец, Томислав Мишир, Звонимир Барна и Любица Гаргай.

Програма отворена з писню Михала Ковача »Мацеринска бешеда« хтору одрецитовала Лаура Сабадош. Школяре нізших класах порихтали руски народни розчитованя, драмску сличку »Страцена бабка«. И школяре висших класах порихтали драмску сличку »Дзе Африка«, а потым позакуковали до збиркох поезій вуковарских поетох, та з кождэй прочитали по юну писню хтора ше им попачела. У культурнай часцы

програмы школяре одшпивали »По варошу дражичка«, »Хижочко стара« и »Ти шугаю, шугайчку«. Школяре мали нагоду и особнє упознац поетох Еугению Врабец, Любицу Гаргай, Звонимира Барну и Томислава Мишира, котры им прочитали свой стихи. Директор Златко Милич повинчовал школяром и учителькам на успишней програмы и подзековал нащывітельем на потримовкі. Програму звелічали вуковарски парох о. Олег Закалюк, предсідатель Рады рускай національнай меншини гораду Вуковару Зденко Бурчак, член Совету за націоналны меншини РГ Звонко Костелник та предсідатель КУД »Осіф Костелник« Мирко Дороказі. Програму порихтали школяре од 1. по 8. класу хторы на наставу руского языка и культуры ходза до ОШ Антуна Бауера з учительками Тетяну Кочнєву и Наталию Гнатко. Сопокровітель 7. Вечара була Рада рускай національнай меншини гораду Вуковару, а соорганізатор Дружтво »Руснак«, хторы іншак и порушоваче настави руского языка и культуры у Вуковаре.

Наталия Гнатко

ФАШЕНГІ

Як и у матичнай ОШ Антуна Бауера Вуковар, фашенги у петровскай школі одбули ше 17. фебруара у рамікох тематскаго проекту дзень под маскамі »Мой мали валал«.

Було обдумане же би ше школяре облекли до облечыва як ше дараз ношэли людзе и дзэцы у валале, та так облечени одглуміц даяке кождодньову подію або ше бавіц як ше дараз бавело, без мобільнага телефона и комп'ютара. Школяре першай класі пририхтали забуте бависко, школяре другей класі кождодньову бешеду сушедох на улічки, треца класа одход дому зоз нёдзельовай Служби Божай, док ше кожди школяр зоз штвартай класі представел окреме, як валалчань. Медзі шко-

Маскіраны школяре од 1. по 4. класу

лярами шыцкіх штирох класах велі були пооблеканых до кождодньового облечива панонскіх Руснацох, а даскельо дзівчата мали и вишывані фартухі. И тото збуване чува культурні скарб Руснацох.

Наталия Гнатко

ДЗЕНЬ ШКОЛСКОГО БАВЕНЯ

У Подручнай школи Петровци, 1. фебруара означени Дзень школскага бавеня. Того дня школьніе мество учебнікох, текох и другога школьнага прибору у школьніх ташкох принесли дружтвени и рижни дзецински бависка. После одгуку школьнага бренчка, хторы у петровскай школы служей и од потерашнага найстаршага роботніка, школьніе ше зоз принесенима бавискамі почали бавіц у спортскай дворані. Понеже не было дошлебодзене бавіц ше з бавискамі хторы хаснуу струю, могла ше обачыц индивідуална креативносць школьніа. После бавеня з принесенимі бавискамі, почали ше бавіц з лабдамі, лабдочкамі, штранджгамі и почали ше бавіц цо научели на наставі. Здогадли

Облюбене бависко зоз штранджгом «Меркуй гад»

ше и бавели ше як дараз, на шлепі мачки, залядзены бабы, печены вайца и облюбене им бависко зоз штранджгом меркуй гад.

Наталия Гнатко

ПАЛАЧИНКИ

Андреа Иван, Виолета и Наташа
Курди прирхтую често за
палачинки

котры ше хаснуу за готовенсцю едлох, школьніе мали задатак и вигледац які то колачі або лакоткі правельні іх бабы, або едлы іх мацеры и оцове кед були дзеци. Так ше на попису нашли черегі, на квасу, рэйтэши, преплстані, белгіянцы, питкі з яблукамі, вишнями, сиром, але скоро кожды школьніа спомнул же і іх родичі, а и вони самі барз любя палачинкі. У зложней класі були достаточны лем попатрункі и даскелью слова, та роботня «Палачинкі» була порадзена уж за идуци дзень. Так на ўдзенім столе були порыхтаны потребна судзіна и шыцко цо нам треба за палачинкі. Першыя повтореныменовнікі, потым обробены новыя діесловы, веъц зложель виречения же цо

Филип Джуджар, Борис Шовш
и Дориян Гречешин пража
палачинкі

ше и кельо кладзе до судзіні и за краткі час у учальні за пахли палачинкі. Гоч их скоро кожды школьніа скорей пражел и дома, але найсмачнейшы им, гваря, були тоты у школы.

Наталия Гнатко

ОТРИМАНИ ТРАДИЦИЙНИ „ДЗЕЦИНСКИ БАЛ“ У ПЕТРОВЦОХ

Уж традиційно и того року культурно-забавну манифестацію дзецох „Дзецински бал“ организували КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох и Рада рускей национальней меншини Општины Богдановци, под покровительством Општины Богдановци.

Понеже пре пандемију „Ковид-19“ два роки нє отримована дзецинска культурно-забавна манифестація дзецох „Дзецински бал“, того року знова ше вратцел на радосць наймладших и їх родичох, а отримала ше у Петровцох 19. фебруара у дружтвеним доме Соколана.

Госкох и будущих танечнікох и їх родичох розвевшельовал народни оркестер КУД-а „Яким Гарди“ зоз Петровцох змочнені зоз членами Хлопскей шпивацкей групи.

У пополадньових годзинах нашо наймладши зоз родичами и родзину мали нагоду нащивиць забавну манифестацію наших наймладших „Дзецински бал“. Окрем у танцу, шпиванки и франти, дзеци могли уживац у соках и сладких лакоткох,

На Дзецинским балу ше уча перши танечни кроначі

а тиж так и у богатей томболи за котру ше постарал организатор. Така дзецинска манифестація то файта „Прадкох“, лем же ту участвую дзечи, а на прадкох младеж. Так на законченю сезони прадкох младеж у кождым обисцу дзе ше сходзели на прадкох организovala святочну госцину з музыку и танцом, цо ше волало „брацке“. Тота госцина звичайно падала на „фашенги“, та була кулминация заєдніцкого живота младежи. Дзивчата ше оstarали за ёдло, хлапцы за пице и музыку, та весела забава тирвала „до билогого рана“. Так як млади робели дараз, тераз у Дружтвеним доме организаторе правя за дзечи, же би традиція нє загасла. Дзецом, хторых було понад 50, найвекшую повагу прицаговала томбола, хтора того року мала прейг 150 добитки, а чийо вицаговане медзи дзечи котри нє мали щесца тиж так уж традиційно виволало и жаль, та аж и слизи пре недостату томболу.

Звонко Костелник, проф.

Гудаци КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох заслужни за весели танцы и писні

ЧУДЕСНИ ШВЕТ

Индийски орех

Смоква

Мархва

ИНТЕРЕСАНТНОСЦИ О ТИМ ЦО ЄМЕ:

- 1) Ягода єдина овоц котра ма маг'очки з вонкашнього боку.
- 2) Мархва нє була вше помаранчецовей фарби, але була цма лилова.
- 3) Черешнї спадаю до фамилиї ружох (lat. *Rosaceae*). Тей фамилиї ище спадаю ружи (потим достала и назву), дині, грушки, шлівки, яблука, брескинї, кайси, малини, чарнїци, мушмули...
- 4) Кикирики нє спада до фамелиї орехастих плodoх, але до фамилиї мотилькаркох.
- 5) Яблуко плїва на поверхносци води прето же ше 25% його волумену состої зоз воздуху.
- 6) Узрета бруснїца одскакує як лабдочка. Тиж так, и бруснїца плїва на поверхносци води.
- 7) Огурка ма скоро 95% води у себе. Ище даскельо файти желеняви богати з воду, а то желена шалата, целер, бундава, ретхва...
- 8) Плод смокви у ствари нє плод-овоц, але квет смокви, точнєйше, квет котри квитнє и рошнє спрам нука. „Месната часц“ котру єме то у ствари вельке число квиткох котри дозрели и постали смачни як овоц за єдзенє.
- 9) Индийски орех у ствари нашенько котре рошнє на плоду индийского яблука, а котре тиж так за єдзенє.
- 10) Єдло у авіону ма іншаки смак прето же ше пре вельку висину случую реакції у чловековим орг'анизме пре котри ше зменшує интензитет смаку.

(жридло: інтернет)

ЖИМСКИ ОДПОЧИВОК

За Крачун сом зоз шестру Дору и братом Бартолом ходзел по шпиваню. Шпивали зме »Ноц над Вифлеем«. Шестра винчовала »Я мала пахоля«, а я »Я мали югас«. Скорей Нового року мал сом наступ з Дружтвом »Руснак« у Старых Янковцах. Нови рок сом дочекал дома. През жимски одпочивок бавела сом ше и зоз шестру, але и бависка на мобилним телефону. Бул сом у вукварскай библиотеки пожичиц кніжку за лектиру и през одпочивок сом ю пречитал.

Дориян Грецешин, 3. класа, Петровци

ЖИМСКИ ОДПОЧИВОК

На Вілію сом ходзел по шпиваню. Шпивал сом коляду »Ноц над Вифлеем«. Нови рок дочекал сом дома. Пришол мі братняк Давид и кед було пол ноци отворели зме дзецински шампаняц и з родичами запалели огньомет. През жимски одпочивок бавел сом бависка на мобільному телефону и на школским дворе, з татом сом ше вожел на бицикли и шейтал сом пса.

Борис Шовш, 3. класа, Петровци

ЖИМСКИ ОДПОЧИВОК

За Крачун сом ходзел колядовац и бул сом у саночним. През жимски одпочивок участвовал сом на фудбалским турниру у Вінковцах и бавел сом ше на школским дворе зоз псами Зару, Медом и Риу.

Филип Джуджар, 3. класа, Петровци

ЖИМСКИ ОДПОЧИВОК

На Вілію сом зоз страшим братом Марком ишла по шпиваню и достали зме велью дарунки. Була сом на фудбалским турниру у Вінковцах. Бавела сом напад и дала сом два голи. Була сом барз горда и щешліва. Нови рок сом дочекали на площи у Вукваре. Там бул концерт и огньомет, и то ше ми пачело. По Новим року брат славел родзени дзень и було велью госцох.

Часто сом ше з Виолету и Наташу бавела у дзецинским парку »Дзвончок«. Одпочивок мі швидко прешол.

Андреа Иван, 3. класа, Петровци

ЖИМСКИ ОДПОЧИВОК

На Вілію зме оквиці крачун, на верх положели гвізу и з радосцу запалели швічочки. Прекрасне чувство. По вечери зме ишли по шпиваню. За Нови рок зме дома з родичами палели огньомет. През жимски одпочивок вечарами сом була службай будна бо сом рано могла службай спац. Зоз шестру Наташу и пайташку Андреу бавела сом ше у дзецинским парку »Дзвончок«.

Виолета Курди, 3. класа, Петровци

ЖИМСКИ ОДПОЧИВОК

На Вілію зме ишли колядовац и достали зме дарунки. Нови рок сом дочекала дома, а по пол ноци зме палели огньомет. Жимски одпочивок препровадзела сом так же сом ше зоз шестру Виолету бавела на шнігу. Правели зме ангели у шнігу и Діда Шніжніка.

Наташа Курди, 3. класа, Петровци

МОЙ ТАТО

Мой тато вола ше Далибор. Вон роби у подприємстві »Хидрия« у Петровцах. Кед придзе з роботи віше дацо рabi по дому. Люби патріц філми. Вечарами, зо мну и братом Марком бави дружтвени бависка. Барз любім свого тату.

Андреа Иван, 3. класа, Петровци

23. ШКОЛСКИ ЛІТЕРАТУРНИ ВЕЧАР РУСНАЦОХ

У фебруаре, у петровской школи отримани 23. Школски литературни вечар Руснацох. Ми школьніе висших класох рецитовали и читали поезию петровских поетесох и

поетох, а ест их еденац. Мне ще найбажей пачела писня поетеси Любицы Сегеди-Фалц »Чи писню чежко, мамо, написац?« и драмска сличка »Дзе Африка?«. Програму знімала ТВ Призма и радовал сом ше. Мал сом облечену билу кошулю и чарни панталони, брушлік и калап. Од шейсцох живих поетох, пецеро пришли на нашу программу и мило ми же сом их упознал. Було вельо госцох и нащивительох.

Немания Курди, 6. класа, Петровци

ЯР

Рок нам дава вельки дари,
а наймилиши шицким приход яри.

У заградкох пчолки лєца
и збераю мед зоз квеца.

Зоз своїм шпивом нас радую птички:
соловей, шкорванчки, ластовички.

Дзэци ше радую яри,
але любя ю и стари.

**Николина Бучко, 6.
класа, Миклошевци**

КРАСА ЯРИ

Яр пахняца, красна, ту є,
кажде яри ше радуе.
По вонку ше бавя дзэци
и час нам приємно лєци.
Благи витрик гласка власи,
уживаме у ярнёй краси.
Квеце валал прикрашело,
пчолки з медом накармело.

Желенею ше пажици –
цепле слунко на їх швици.
Ластовички у гніздах шпиваю
и так себе вони думаю:
„Яка прекрасна тата яр,
вона наисце шицким дар“.
А говля на комине клепета,
уж нависцує початок лета:
„Наша яр нам така красна
ягод капка роси ясна“.

**Владимир Мишленович,
8. класа, Миклошевци**

БИЛИ ГОРВАТИ И РУСНАЦИ

Верим же сце шицки голем раз патрели
даяки горватски фильм у хторим ше
бешедує на кайкавским диялекту и чули
зоз бешеди же у нім ест вельо исти
слова або подобни нашим, як наприклад:
шия, шкатула, хижя, клайбас, черешня,
чарна, чесати, кричати, корчули, власи,
вогурки... Тоти и ище велї други слова
можу потолковац наш заєднїцки корень.

Шицки знаме легенду о тим як Горвати
пришли до нешкайшой Горватской:
два шестри и пейцме браца приведли
горватски народ до тих крайох зоз свой
праоцовщини, Билей Горватской. То лем
легенда, але зна ше же наисце искновали

Били Горвати котри насельовали
територию хтору Руснаци нешка тримаю
за свою оцовщину – Карпатску Рус. Били
Горвати у седмим сторочю населели
жеми коло Ядранского моря и постали
предками нешкайшого горватского
народу.

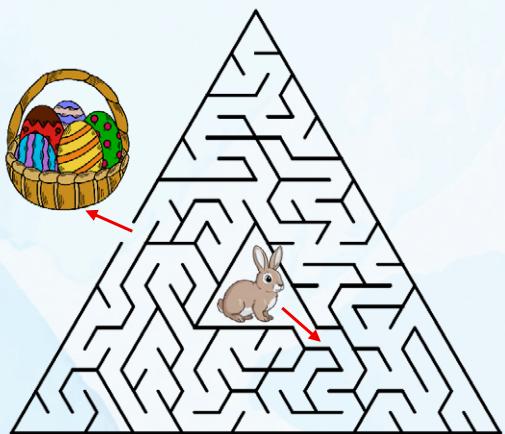
А, чи сце дакеди думали о тим цо
ше случело зоз гевтима Билима
Горватами хтори остали на Карпатох?
Вони ше мишиали з другима восточно-
славянскими племенами хтори сцекали
од Монголох и розвили ше до нешкайших
Русинох/Руснацох. Так же можеме повесц
же ми и Горвати даяка далёка родзина.

Наздавам ше же вам тот текст добре
потолковал чом маме заєднїцки слова и
же сце научели кущичко з нашей исторії.

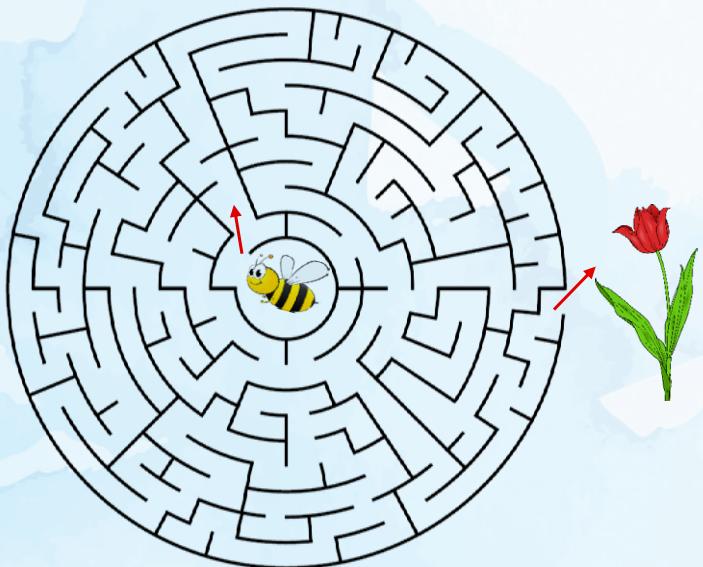
**Андрей Пап, 8. класа,
Миклошевци**

ЗАБАВНИ БОКИ

Найдз виход зоз
лавиринтох!

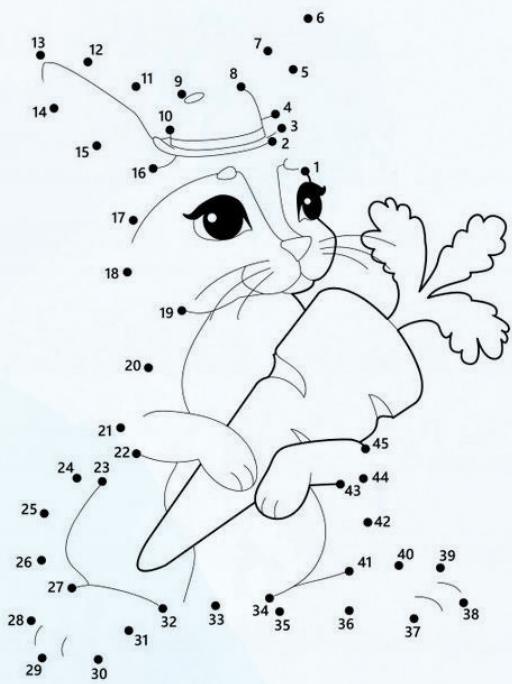
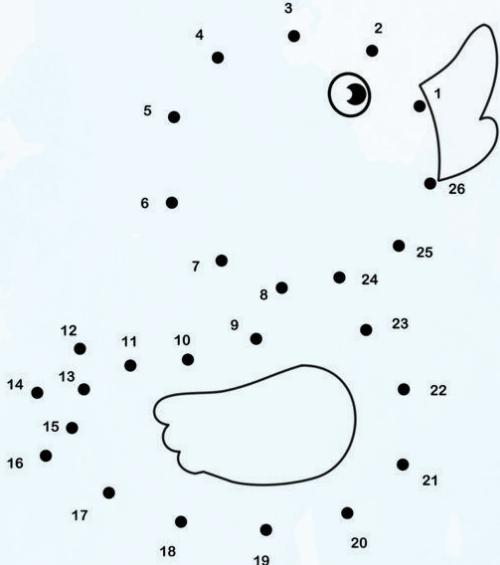
Найдз 10 розлики!

Найдз 10 розлики!

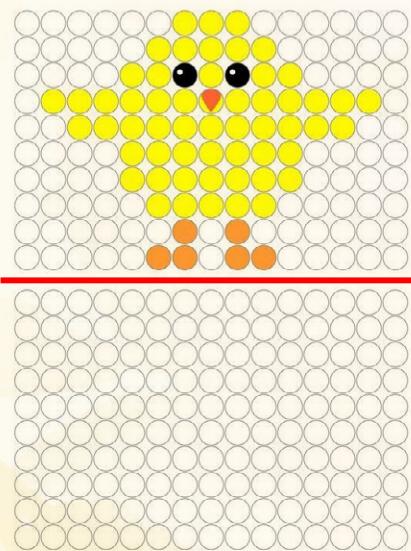

Повяж правилно од 1. по остатню
точку.

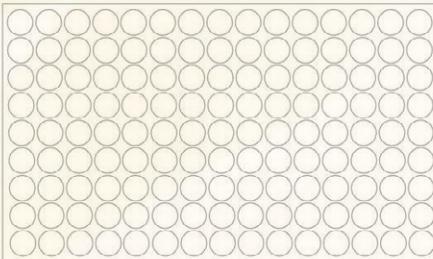
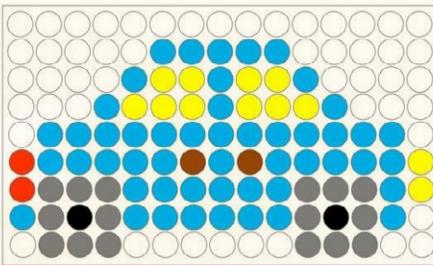

Розчишлій инсекти.
На смужку коло
файти инсекту
напиш кельо єст
инсектох з тей
файти.

Розфарб
под
сличку як
задане.

ПАЙТАШЕ

Автор стрипу Івана Бики

В	Л	А	Д	И	М	И	Р	П	Р	О	В	Ч	И	С	А
Л	Б	Ч	И	В	О	К	Е	В	У	Н	О	Т	О	Л	В
А	Д	Р	А	Г	А	Н	Г	А	Ж	И	Т	О	Н	А	О
Х	Ю	З	А	Ч	И	Т	Р	У	М	О	Д	Е	А	В	С
О	Р	Н	А	Н	К	А	К	Р	А	Б	А	Т	С	А	Ч
Б	О	Л	А	Р	К	А	К	О	Ч	Л	О	К	Т	Р	И
У	С	А	Ь	Д	М	О	Р	Ч	А	Й	К	А	Я	А	В
К	Е	Б	В	Л	Р	О	Л	Ю	Р	О	Л	Я	Р	Ш	О
О	Д	К	О	А	Е	А	Ь	О	О	Е	А	З	О	К	К
В	Е	А	К	Р	О	З	Г	Н	В	Г	Т	П	Й	А	Ц
А	Р	Н	А	Ж	А	Н	Д	И	А	А	А	С	Ц	Й	А
Ц	И	В	О	З	Е	Р	О	У	Т	Р	К	Р	У	У	Л
Ц	И	Г	Р	О	Г	В	О	Ш	К	А	Ф	А	Д	Ш	Н
Г	Ч	И	Ш	У	Д	Е	Г	Е	Х	О	Т	С	Р	К	А
Ц	А	Т	А	Д	У	Й	Ш	И	Н	Р	И	Б	А	Р	В
Н	О	Ч	И	Н	А	М	З	И	Р	К	А	К	Н	А	И

АКОВ,
АНКА КРИЗМАНИЧ,
БРАНКО ЛОВАК,
ВЛАДИМИР ПРОВЧИ,
ВЛАХО БУКОВАЦ,
ГИВАР,
ДРАГАН ГАЖИ,
ДРАГО ЙУРАК,
ДЮРО СЕДЕР,

ЕДО МУРТИЧ, ЖИТО,
ИВАН ЛАЦКОВИЧ,
КАФА, КОЗА, КОЛЧОК,
КРСТО ХЕГЕДУШИЧ,
КУДЗЕЛЬ, ЛАБКА,
НАДРАГИ,
НАСТА РОЙЦ, ОЖОГ,
ОЗЕРО,
ОТОН УВЕКОВИЧ, ОЧИ,

РОЛЯ,
СЛАВА РАШКАЙ, СОВА,
СТАБАРКА,
ЦАТА ДУЙШИН РИБАР,
ЦИНКА,
ФРАНЬО МРАЗ,
ЧАЙКА,
ШОВГОР,
ШОПА, ШУСТЕР

Лю. Гаргай

Кед найдзеце задани поняца, достанеце друге meno нашого руского маляра и поети Владимира Провчия

Прилог: АХТЫ

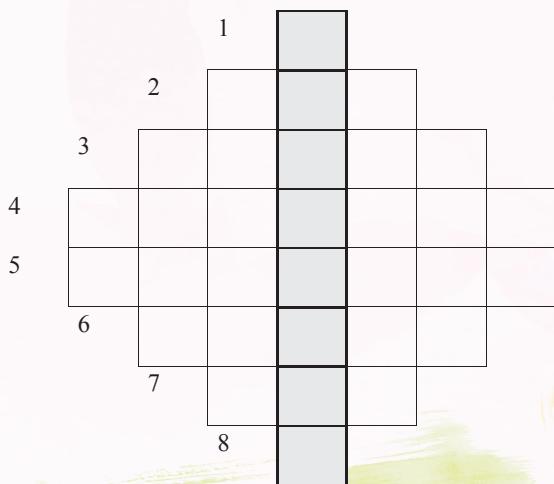
Даскельо интересантносци о шлімакох:

- У природи исную сухожемни и морски шлімаки. Даёдни дихаю на жабри, а даёдни на плюца. Интересантне же на копну мож найсц файти хтори дихаю на жабри, а у морю на плюца;
- Рожкі лебо пипалкі шлімакові барз значни. На іх ше горе находзя очі, а на долней часці осет дотыку и паху;
- Шлімаково зубі, хторых ёст барз велью, розпоредзены по языку, та як ше язік руша горе-долу, вон зоз зубами мелё ёдзене – лісце и рижні плоды. Звичайні вініців шлімак може мац аж 14 000 зубі;
- Жывотны вік шлімака завиши од файты шлімака и од околіска у хторым жиє, а віноши од пайц та по двацец пейц рокі;
- Кажды шлімак у істи час и хлопскаго и женскаго полу, так же нэт шлімаки и

шлімачки. Векшина шлімакох лягнё вайца у юнию, а млады ше лягнё три тижні познейше;

- Шлімак кед ше руша випуща смарглі же би ше легчейше рушал и не покалічел ше;
- Шлімак може поесц отровну печарку и прежиц;
- Дрозд односно ригоў, то птица хтора ше карми зоз шлімакамі, так же им хижкі разбива до каменя;
- Людзе хасную шлімаки и за ёдзене, а то угловіні вініцово и морски шлімаки;
- Шлімаки ше учышлю до групи найспомалшенніх животиніх на жемі. За годзіну можу прейсц 45 метери лебо 1,3 центиметры у секунды.

1. Двацец осма буква рускай азбуки
2. Титула за хлопа хтора вираз почитованы
3. Симеон або...
4. Гушля по горватски
5. Мали сокол
6. Часто ю волаю цица, а люби лапац миши
7. Часі главы потребни за патрене
8. Австрия

У шывих польох: Мала древена гокла

Ришене: ш, пан, Шимко, виолина, соколік, мачка, око, А.
шви поля: шамлочка

Лю. Гаргай

Д	Ю	Р	А	Е	Д	А	Р
А	И	О	К	Н	Я	О	О
Д	Ш	Н	Л	У	К	А	Б
О	И	А	О	О	В	И	И
Е	Р	Л	С	О	Р	Е	П
М	Е	О	И	Н	О	Т	Ц
И	Н	Е	Г	Я	К	И	М
Л	Е	О	Н	И	В	А	Н

1. ДАДО	10. ПЕРО
2. ДИНО	11. РАДЕ
3. ДЮРА	12. РЕНЕ
4. ЕМИЛ	13. РОБИ
5. ИВАН	14. РОКО
6. ИГОР	15. САША
7. ИЛИЯ	16. ТОНИ
8. ЛЕОН	17. ЯКИМ
9. ЛУКА	18. ЯНКО

Кед найдзеце тоты хлопскія мены, дастанеце іще ёдно, а то источашніе и мену покойнаго горватскаго шпивача хторы ше преволовал Вуков.

Ришене: Вине

Лю. Гаргай

Александра Аризанович, 4. класа, Петровци

Ана Надъ, 1. класа, Вуковар

Андреа Иван, 3.класа, Петровци

Денис Филипович, 4. класа, Петровци

Елена Фа Баришич, 2.класа, Петровци

Леа Бурчак, 4. класа, Петровци

Марина Гарди, 1. класа, Петровци

Мария Папуѓа, 4.класа, Миклошевци

Милош Гарди, 2. класа, Петровци

Андрей Хома, 3.класа, Миклошевци

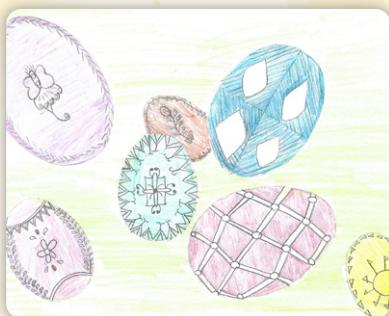
Доријан Грецешић, 3. класа, Петровци

Филип Джуджар, 3. класа, Петровци

Борис Шовш, 3. класа, Петровци

Виолета Курди, 3. класа, Петровци

Сара Ѓубица, 4. класа, Петровци

Леа Југас, 1. класа, Вуковар

Магдалена Барна, 2. класа, Петровци

Магдалена Сегеди, 4. класа, Петровци

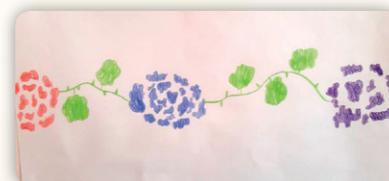
Наташа Курди, 3. класа, Петровци

Салома Аризанович, 1. класа, Петровци

Теа Југас, 3. класа, Вуковар

Ванеса Јаџица, 3. класа, Стари Јанковци

Лука Мудри, 2. класа, Миклошевци

Наташа Шайтош, 5. класа, Стари Јанковци

Леила Ковачич, 4. класа, Вуковар

